

Baba Kama Sources 24

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף נ עמוד א

מאי עידית? שפאי עידית, כדרבא, דאמר רבא: הזיק זיבורית - גובה מן העידית, שפאי עידית - גובה מן הבינונית

רש"י מסכת גיטין דף נ עמוד א

מאי עידית - דקתני הכא דאע"ג דכתבה בשטר הלואה אינו גובה ממנה כגון דשפאי עידית לאחר הלואה קפצה מלפניו שאינו יכול לגבות הימנה כגון שנטלוה מסיקין או נשדפה או שטפה נהר דבטיל ליה תנאיה דמהשתא הו"ל להאי בעל חוב לגבויי זיבורית מדאורייתא ומשום שלא תנעול דלת אמור רבנן בינונית וגבי יתמי אוקמוה אדאורייתא.

וכדרבא - דאמר דהיכא דשפאי עידית אזל ליה דיניה.

הזיק זיבורית גובה - דמי נזקו מן העידית של מזיק ואפילו עידי עידית לר"ע מדאורייתא ולרבי ישמעאל מדרבנן.

שפאי עידית - לאחר היזק ועדיין יש לו עידית ובינונית וזיבורית אלא שזו היתה יפה מאוד.

גובה מן הבינונית - דאזל ליה דיניה דא"ל היאך נסתחפה שדך ומזלך גרם ובדין הוא דנדחייה אצל זיבורית אלא מפני תיקון העולם הוא.

תוספות מסכת גיטין דף נ עמוד א

מאי עידית שפאי עידית - פירש בקונטרס מאי עידית דקתני הכא דאע"פ שכתבה בשטר הלואה אינו גובה ממנה כגון דשפאי עידית אחר הלואה קפצה מלפניו שאינו יכול לגבות הימנה כגון שנטלוה מסיקין או נשדפה או שטפה נהר דבטל ליה תנאיה ומהשתא הוה ליה להאי בעל חוב לאגבויי זיבורית מדאורייתא ומשום נעילת דלת אמרו בבינונית וגבי יתמי אוקמוה אדאורייתא וכדרבא דאמר היכא דשפאי עידית לאחר היזק ועדיין יש לו עידית בינונית וזיבורית אלא שזו היתה יפה מאד גובה מבינונית דאזל ליה דיניה דאמר ליה היאך נסתחפה שדך ומזלך גרם וקשה לר"ת דמאי עידית שפאי עידית משמע שסותר הא דקא אמר מאי לאו דכתב עידית בשטר ולפי' הקונטרס הוה ליה למימר הכא במאי עסקין בשפאי עידית ועוד עידי עידית מאן דכר שמיה ועוד דפירש הקונטרס שאם נתקלקל עידי עידית לא יגבה מן העידית הנשארת אם כן הורעת כחן של ניזקין אצל בינונית דכי האי גוונא פריך בפ"ק דב"ק (דף ח. נ.) ועוד דרבא משמע התם (דף ח. נ.) דאית ליה בשל עולם הן שמין גבי ראובן שמכר כל שדותיו לשמעון ואם כן מאי עידי עידית שייך הכא דמעיד עידית דעלמא לא גבי מיניה ומפרש רבינו תם מאי עידית שפאי עידית כמו ובכל שפיים מרעיתם (ישעיה מט) דדרך שדות הטובות שאצל הנהר שסוף השדה שעל שפת הנהר ממש עומד למרעה בהמות וגריע מזיבורית מפני שהנהר שוטף תמיד מה שזורעים שם ואפילו הן עידית דקתני בברייתא היינו אפילו הן שפאי עידית אותה קרקע שמגבין יתומין אף על גב דגריעי מזיבורית וכדרבא דאמר הזיק זיבורית גובה מן העידית אבל הזיק שפאי עידית שהעמיד שם בהמותיו לרעות גובה מן הבינונית דלא חשיב נזקין דלהכי קיימי אלא הוה ליה כבעל חוב אף על גב דהעמיד שלא מדעת הבעלים.

חידושי הרשב"א מסכת גיטין דף נ עמוד א

מאי עידית שפאי עידית. פרש"י ז"ל שנשתדפה העדית וכשבא לגבות מן העדית שבשאר נכסים אומר לו לא תגבה אלא מן הבינונית דאותה שהיתה ראויה לך כבר נשתדפה ומזלך גרם והילכך מיניה דידיה בבינונית ומיתמי בזיבורית, ואינו מחוור חדא דאע"פ שנשתדפה עידי עידית למה אינו גובה מן העדית שבשאר נכסים שהיא ראויה לו בדין תורה ואין חיובו אלא בשעת תשלומים, ועוד דמדאורייתא גובה בין מן העדית בין מן הזבורית וכדאמר' בפ"ק דב"ק א"כ הורעת כחן של נזקין אצל בינונית דרחמנא אמר ממיטב ואת אמרת מבינונית נמי לא, ועוד דלא הו"ל למימר מאי עידית שפאי עידית אלא הכא במאי עסקין דשפאי

עדית. ור"ח ז"ל פ"י שפאי מלשון על שפאים פ"י מרעה שבסביבות העדית ועומד לרעות שם בהמות של בעל השדה, וה"פ מאי אפי' הן עדית אפי' הזיק שפאי עדית דהו"ל כבעל חוב ולא כמזיק לפי שבעל השדה בעצמו ניחא ליה בכך שירעה שם זה בהמותיו וישלם לו דמי מרעהו ולפיכך דבר תורה גובה מן הבינונית כבע"ח וגבי יתמי מזיבורית כשאר בעלי חוב.

חידושי הר"ן מסכת גיטין דף נ עמוד א

מאי עדית שפאי עידית פרש"י ז"ל שנשתדפה העידית ולא מחוור דכיון שנשתדפה העידית שראויה לו למה אינו גובה מעידית שבשאר נכסים והרי ראויה לו מן התורה כדכתב מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם ואין חיוב אלא בשעת תשלומין ותו קשיא עליה במאי דאמר רבא היזיק (בעידית) זבורית ואם כדבריו למה ליה עידית וכו' לפיכך נראה כפי' ר"ת ז"ל שפירש שפאי עידית מלשון על שפאים והוא המרעה שסביבות העידית סמוך לחצרים שאינו משתמר לבעל השדה והוא עומד לימכר לרעות שם בהמות והילכך אין זה נזק אלא בב"ח הוא שבעל השדה עצמו רוצה הוא בכך ומשלם בבינונית וגבי יתמי אוקמוה אדאורייתא בזיבורית ומאי אפילו הן עידית אפילו אותם נכסים הם שפאי עידית.